

СВЕЧАНИК

Број 1 / Мај 2022. године | Nummer 1 / Mai 2022

75-jähriges Jubiläum
der Serbischen Orthodoxen
Kirchengemeinde München

САДРЖАЈ:

Уводна ријеч	3
(Његово Преосвештенство Епископ Диселдорфа и Немачке г. Григорије)	
Свечаник – ново рухо старог сјаја	4
(јереј Бојан Симић)	
Јубилеј пободом 75. годишњице Српске Православне Црквене општине у Минхену	6
(пројереј-ставрофор Слободан Милуновић)	
Историјат Српске православне Црквене општине Минхен	11
Богослужбена места Црквене општине Минхен	12
Минхенска парохија	13
Свештеници који су служили на простору данашње СПЦО Минхен	14
Активности наше заједнице	14
(ђакон Дејан Ристић)	
Живот у нашој црквеној општини	16
(јереј др Драгиша Јеркић)	
„Погледајте како Господ у свим црквама различито дјелује“	18
(разговор са г. др Флорианом Шупеом, Надбискупија за Минхен и Фрајзинг)	
„Изградња мостова“	
(разговор са госпођом Лауром Тајс, Диакони Минхен и Горња Баварска)	21

INHALTSVERZEICHNIS:

Leitwort	25
(s. E. Bischof Dr. Grigorije (Durić) von Düsseldorf und Deutschland)	
Svečanik – Neues Gewand des alten Glanzes	26
(Priester Bojan Simić)	
75-jähriges Jubiläum der Serbischen orthodoxen Kirchengemeinde München	28
(Erzpriester-Stavrophor Slobodan Milunović)	
Geschichte der Serbischen orthodoxen Kirchengemeinde München	33
Standorte der Serbischen orthodoxen Kirchengemeinde München	34
Münchner Kirchengemeinde	35
Pfarrer der heurigen Kirchengemeinde	36
Aktivitäten in unserer Gemeinde	36
(Diakon Dejan Ristić)	
Das Leben in unserer Kirchengemeinde	38
(Priester Dr. Dragiša Jerkić)	
„Schauen Sie, wie vielfältig der Herr in all den Kirchen wirkt“	40
(Interview mit Herrn Dr. Florian Schuppe, Diözese München und Freising)	
„Brücken bauen“	43
(Interview mit Frau Laura Theis, Diakonie München und Oberbayern)	
Kontakt	47

УВODНА РИЈЕЧ

Његово Преосвештенство Епископ Диселдорфа и Немачке Г. Григорије

Са великом радошћу у ове свијетле дане празника Васкрсења Христовог, добио сам вијест од наших свештеника из Минхена, да имају жељу да покрену један билтен који би нас вратио на стазе часописа и едиције Свечаник која је покренута средином прошлога вијека у тешко вријеме. Сарадници и дописници едиције Свечаник били наши најеминентнији и најпознатији интелектуалци међу којима предњаче Владика Николај и Јустин Поповић. Уз њих требало би поминути познатог српског теолога, филозофа и књижевника Димитрија Најдановића, као и чувеног историчара црквене историје Ђоку Слијепчевића.

Ове године славимо седамдесет и пету годину од оснивања парохије у Минхену, чији је утемељитељ био Владика Николај Велимировић са својим врлим пријатељем, протом Алексом Тодоровићем. Они су оставили трајан печат и успоставили чврст темељ у минхенској Српској православној заједни-

ци као истински настављачи дјела Светога Саве. Са једне стране они су били чувари српског идентитета у Немачкој, а са друге стране сијачи сјемена ријечи Божије на Западу, остављајући за собом златан траг.

У невјероватним околностима, поменути утемељитељи знали су колико је значајна ријеч и шта значи писана ријеч, колика је духовна вриједност књиге, шта значи записати у времену одређено свједочанство и да дати времену печат који повезује небо и земљу једино може право слово. Да они тада нису имали толику вољу, проповједајући и пишући, ми данас, након толико година, не бисмо имали свједочанства о постојању и раду минхенске заједнице.

Његово Преосвештенство Епископ хумски Г. Јован Викар Епископа Диселдорфа и Немачке

Наши данашњи свештеници који имају пристojно образовање, велико хтјење и ентузијазам, желе да наставе ход свијетлим и свечаним стазама Свечаника, и ми, мој са-брат Епископ хумски Јован и ја, желимо им сваки благослов да наставе мисију Владике Николаја и проте Алексе, да и у нашем времену дају одговоре на изазове који нам иду у сусрет.

СВЕЧАНИК – НОВО РУХО СТАРОГ СЈАЈА

Писати о значају Свечаника и његовој важности за духовни рад Црквене општине Српске православне цркве у Минхену, али и наше шире дијаспоре, немогуће је без појашњења животних околности у којима је настало поменуто издаваштво, као и без помена стваралаца који су били задужени за његово покретање и опстанак.

Период после Другог светског рата један је од тежих у људској историји, са духовног, али и из економског аспекта. То доба нарочито је било тегобно у послератној Немачкој. У тој држави велики број православних Срба ослобођен је из концентрационих, официрских, или радних логора. Дobar део њих сматрао је себе непожељним у својој дотадашњој домовини Југославији, због промене власти. Они су изабрали да остану да живе у тешким животним условима и беспарици, у земљи у којој су били заточеници. Временом су им се прикључили и политички емигранти из Југославије, који су били у страху за сопствени живот.

У неописиво компликованим условима прикупљена је снага, рођена због задовољења духовних потреба. Прогнаници су се организовали упркос немаштини и створили су Црквену општину Српске православне цркве у Минхену, 1947. године. Са узузетном снагом вере, енергијом и великом вољом протојереја-ставрофора Алексе Тодоровића, који је преузео парохијске дужности у главном граду Баварске 1950. године, новорођена заједница убрзано је расла. Прота Алекса је уз свакодневна редовна богослужења, по чему га и дан да-

нас памте бројни верници, налазио времена и снаге да обилази вернике широм Баварске, па чак и изван њених граница. Његово схватање потребе за црквеним издаваштвом, проналажење средстава за штампање верских књига, часописа и календара упркос тешкој немаштини, и окупљање образованих људи око Свечаника, представља јасну визију духовног деловања и правца развоја црквене заједнице. У тадашњем времену могућност кретања превозним средствима била је ретка и скупа, а верници су били расути по читавој Јужној Немачкој. Поједини су боравили и у неусловним баракама, често уз изостанак међусобне комуникације. Необавештеност и незнање, биле су такође део препрека са којима се вредни прота Алекса свакодневно суочавао. Стога се може схватити колика је енергија била потребна и колико времена је изискивао још и издавачки подухват. Кроз јасну визију прота Алекса усмерио је целокупну своју енергију, док је његов истрајни и делотворни ентузијазам био руковођен од духовног горостаса владике др Николаја Велимировића. Овај знаменити епископ био је ауторитет, али истовремено и подршка и покровитељ минхенског пароха. Финансијска подршка владике, која је изискивала велику домаћу наплату и снага, дала је импулс Свечанику. Све набројано имало је пресудан значај за минхенско стваралаштво.

Однос надахнутог епископа Николаја и прота Алексе, који је допринео штампању бројних књига и часописа, указује на њихову међусобну присност, сарадњу и чврсто поверење. Као врховни ауторитет владика Николај најзаслужнији је за ширење издања Свечаника и ван граница Немачке. Поуздано се зна,

на основу архиве Црквене општине у Минхену, да је Свечаник доспевао и међу верујуће људе у Америци, Канади, Латинској Америци, Аустралији, Новом Земанду, Јужној Африци, као и у највећи број европских држава. То показује да потреба за црквеном речју није била само локалног карактера, већ да је жеља верника за таквим садржајем превазилазила физичка ограничења океана, континената и државних граница. Црквене поуке настајале у Минхену проналазиле су начине да својим садржајем охрабре и пригрле многе прогнанике и емигранте, по читавом свету. Битно је поменути и да су издања ове библиотеке кришом преношена до читалаца у матици.

Све наведено изнедрило је трајност и квалитет Свечаника у непрекинутом трајању од двадесет и три године (1952–1975). После упокојења владике Николаја, мецене овог издавачког подвига, преданост и решеност прота Алексе нису дозволиле заустављање започетог, већ су појачале његово даље стварање. Свој рад и утрошено време у овај подухват, прота Алекса није надокнађивао наплаћивањем свог ангажмана већ је задовољство налазио у ефектима које је исти производио – у живој и активnoj Цркви.

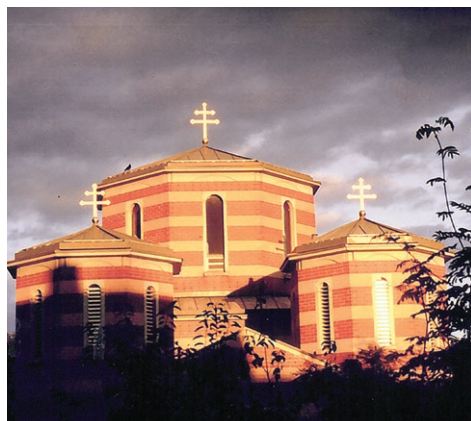
Са данашње тачке гледишта може се закључити да црквено-национална библиотека Свечаник не представља само вредно и узвишено издаваштво Црквене општине Српске православне цркве у послератном Минхену, већ и једно од најзначајнијих издаваштава у читавој дијаспори. Квалитет саме библиотеке вишеструко надилази околности у којима су настала дела, омогућавајући читаоцу одговарајуће штиво какво се тешко

могло пронаћи у другим државама. Помену-та дела унела су охрабрење међу своје читаоце, истовремено их образујући у верским темама. Улила су и знање о историји Српске цркве, а изнад свега донела су светлост вере у срца свакога ко је посветио пажњу садржају Свечаникових издања – књига, часописа или календара са верском читанком.

На крају, жеља свих свештенослужитеља у Минхену је да се обнови и настави некадашње издаваштво и мисионарење, уз употребу савремених технологија и пријемчивог начина, посебно за наше млађе парохијане. Уз поједине кораке који су већ предузети – а чији се садржаји могу пронаћи на Интернету – покретање оваквог дела представља искрени покушај уношења нове енергије и охрабрења читаоцима, односно практично показивање хришћанске љубави и неопходне бриге, посебно у тмурним данима још увек непобеђене пандемије. У години у којој прослављамо значајан јубилеј – седамдесетпетогодишњицу постојања Црквене општине Српске православне цркве у Минхену, оживљавамо оно најквалитетније што је проистекло у претходном периоду, свесно узимајући на себе аманет владике Николаја и прота Алексе. Овиме желимо да подстакнемо духовни раст свих нас, а посебно да се наши парохијани укључе у мисионарење и парохијске активности. Ову жељу и обавезу радо преузимамо на себе са чврстом вером у важност новог свечаниковог руха.

Јереј Бојан Симић,
старешина храма Светога Јована Владимира
у Минхену

ЈУБИЛЕЈ ПОВОДОМ 75. ГОДИШЊИЦЕ СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕНЕ ОПШТИНЕ У МИНХЕНУ

„Наша су уста пуна радости, а језик певања, јер велико дело чини Господ над нама...“ (Пс.126, 2).

Од почетка:

Седамдесет и пет година постојања и рада једне црквене општине у дијаспори није мали период и повод је да се изврши извесан осврт на преваљен седамиподеценијски пут.

Минхенска парохија је једна од најстаријих у Немачкој. Незванично је започела свој пастирски рад још 1945. године од ратних заробљеника и политичких избеглица, касније од шездесетих година највећи број је гостујућих радника. Формално је постојала од 24. априла 1946.г. и обухватала је више места и логора на територији државе Баварске. Први парох је био протојереј Сергије Селивановски у времену од априла 1946. па до маја 1950. године. Баварско Министарство за просвету и културу званично је својим актом од 12.06.1946. г. потврдило постојање, живот и рад минхенске духовне заједнице.

Један записник сведочи да је 1946. године била тзв. „Оснивачка скупштина са око 80 присутних“ у Вернер и Функ касарни где се налазило око 1500 Срба, а записано је да је дана 22. марта 1947. године у просторијама Заједнице у Мауеркирхерштр. 8 у Минхену опет одржана оснивачка скупштина СПЦО-е и парохије минхенске са око 180 особа, што се и сматра званичним датумом оснивања ЦО-е. Месец дана касније, 29. априла 1947. године основано је и Коло српских сестара. Храм је посвећен светом равноапостолном руском књазу Владимиру.

Доласком протојереја-ставрофора Алексе Тодоровића за пароху минхенског 30. јула 1950. године активност парохије се посебно на богослужбеном, али и на социјалном плану веома снажно развија, иако су услови били веома оскудни и тешки. У правцу легализације минхенске ЦО-е је важно напоменути, да су надлежне немачке власти 2. јула 1962. г. регистровале СПЦО-у у Минхену као е.Ф., легално јавно удружење. Први црквени одбор потврдио је Његова Светост Патријарх српски Господин Герман својим актом од 10.09.1962. године.

Српска Јерархија у периоду постојања ЦО-е Минхен:

Патријарси: Гаврило, Викентије, Герман, Павле, Иринеј, Порфирије.

Епископи епархије: Дионисије, Лаврентије, Константин, Сергије, Григорије

Свештеници минхенски: Сергије Селивановски, Живојин Здравковић, јеромонах Никодим Матић, Сергије Липски, свештеник Ђура, Алекса Тодоровић, Слободан Ми-

луновић, Ђорђе Трајковић, Видослав Вујасин, Драган Станојевић, Богољуб Поповић, Љубомир Зорица, Маринко Рајак, Милорад Јовановић, Бранислав Чортановачки, Илија Ромић, Предраг Гајић, Драган Јовановић, Бојан Симић, Драгиша Јеркић.

Ђакони: Зоран Андрић, Оливер Груловић, Младомир Милуновић, Дејан Ристић,

Храмови: Васкрсења Христовог у касарни предграђа Фрајман крајем 1945.г., Капела Преноса моштију св. Николе у касарни, Швере-Рајтер-Штр. 4, затим од 1951. године у Донауштр. 5 у Богенхаузену са капелом св. равноап. Књазу Владимиру руском. Та капела је потом 1952. год. пресељена у Инфантериштр. 12 и тамо остала и најдуже, све до јесени 1994. године када се преселила у новоподигнути црквени центар, а потом 1996. г. у новосаграђени храм у Минхен-Перлаху. Последња храмовна слава св. равноап. Књаза Владимир у Инфантериштр. 12 била је 31.07.1994. године.

Српски православни црквени, културни и социјални центар са храмом у Минхен-Перлаху:

Полагање и освећење камена темељца и повеље новог црквеног центра извршено је у Недељу Православља, 15. марта 1992. г. од стране надлежног српског епископа и изасланика Васељенског Патријарха Митрополита Аугустиноса, као и у присуству многобројних највиших црквених и грађанских представника. Две године касније, 16. октобра 1994. црквени центар је био усељив и освештан од стране Митрополита загребачко-љубљанског Г. Јована, епископа шабач-

ко-ваљевског Г. Лаврентија, епископа грчког Г. Димитријоса и надлежног српског епископа. Пола године раније, 4. априла 1994. године потписан је са архитектама уговор за изградњу храма, а за чију градњу је 17. маја 1995. г. добивена дозвола. Храм је освештан на св. Стефана Дечанског 24. новембра 1996. године од стране Митрополита загребачко-љубљанског Г. Јована, епископа нишког Г. Иринеја, епископа Кострумског Александра, епископа баварског и германског Марка, представника других Православних и неправославних хришћанских Цркава и надлежног епископа.

За градњу храма и црквеног центра је била одржана прва званична значајна акција на

празник света Три Јерарха, 12. фебруара 1984. године у присуству надлежног епископа Г. Лаврентија, многобројних високих црквених и грађанских представника, као и више стотина парохијана. На празник св. ап. и еванг. Марка 8. маја 1995.г. освећење земљишта будућег „Храма Бога живог“ (2. Кор., 6,16) поред већ усељеног црквеног центра требао је да изврши Патријарх српски Г. Павле, али је био спречен ратним страхотама у Отаџбини. У његово име је стигао владика нишки Иринеј, члан Светог Синода СПЦ. Полагање камена темељца за храм је извршено 17. марта 1996.г., а прва света Литургија у новоме храму већ 24. новембра исте године (градња је обављена у рекордном року од свега 8 месеци!) и да тако „у свему узрастемо у једно тело – Цркву, којој је глава сам Христос“ (Еф. 4,15).

Заштитник црквеног центра је остао св. књаз Владимир руски, а храм је посвећен светом мученику и књазу српском Јовану Владимиру. Ова два светитља су живела у

исто време, па се и упокојили у размаку од само годину дана – један 1015. а други 1016. године.

Минхенска ЦО-а је обухватала и друга места у Горњој Баварској и одржавала редовна или повремена богослужења у местима: Амберг, Аутсбург, Бад Аиблинг, Гаутинг, Дорнштат, Инголштат, Лудвигсфелд, Лутензе-Митенвалд, Манхинг, Валка-логор, Цирндорф, Пасау, Прин, Розенхајм, Ландсхут, Мозбург, Меминген, Траунројт...

1981. године ЦО-а Минхен је прославила 35. годишњицу свога постојања и организовала веома значајну екуменску недељу-седмицу од 13. до 20. септембра, а 1997. године је обележила своју 50. годишњицу постојања. Тада је издата Споменица са благословом Његове Светости Патријарха српског Господина Павла који је у свом благослову описао речима: „...Да Бог да да би се сачувао од заборава значај црквене општине, труд и рад на одржању православне вере Срба који живе у Минхену и околини и даје Нам прилику да се са вама заједно духовно радујемо и оснажимо...“

ЦО-у Минхен су посетиле многобројне личности из црквеног и јавног живота и рада, из земље и из иностранства, међу њима и сада свети Владика Николај Велимировић, као и Краљ Петар 2. Карађорђевић у два наврата, 1954. г. и 1957. г., а 1991. г. и син Краља Петра 2. Престолонаследник Александар. Такође и црквени великодостојници католичке и евангелистичке Цркве, кардинали, епископи, прелати...међу њима и Јозеф Рацингер – Папа Бенедикт 16. Иначе у нашим прегнућима су нам веома, посебно

у изградњи, помогле ове Цркве као и држава Баварска и градска Управа града Минхена, на чему смо им веома захвални!

Неколико од великих задатака из живота и рада ЦО-е, а међу њима:

- Пронаћи бројну разбацану паству по странствима парохије и ЦО-е у Баварској.
- Организовати услове за богослужења и пастирски рад: Храм, просторије и друго.
- Парохијска школа веронауке за децу и омладину и српски језик са књижевномшћу.
- Оснивање и рад црквеног хора и негa духовне музике.
- Социјални рад и брига о болеснима и немоћнима, као и затворска служба.
- Године 1990. основана је тзв. „Уједињена српска омладина“ у Минхену, а 1983.г. основано фолклорно друштво „Србија“, а потом и разна друга културно-уметничка друштва.
- Презентовати ЦО-у сопственој и спољној јавности, екуменски односи и контакти са другим православним и инославним Црквама, конфесијама и религијама на терену.

- Пре 20так година основано је и прво српско гробље у старом Перлаху на коме је до сада свој вечни починак у васкрслом Господу нашло око 150 православних Срба.
- Хуманитарна помоћ у Отаџбини, нарочито у време грађанског рата 90тих година.

Издавачка делатност:

У августу 1947. године покренут је часопис „Живот и рад“, а 1952. г. покрунута је најплодоносија едиција „Свечаник“ са многобројним издањима, међу њима посебно познат црквени календар са верском читанком од 1949. г. Знаменити сарадници „Свечаника“ су били свети Владика Николај Велимировић, блажени Ава Јустин Поповић, проф. Георгије Спектровски, др Димитрије Најдановић, др Ђоко Слијепчевић, др Лаза Костић, проф. Влајко Влаховић и многи други. Све време је био на црној листи владајуће атеистичке власти Југославије. Касније почетком осамдесетих година ће то бити ново и редовно гласило на српском и делимично на немачком језику под именом „Парохијско писмо“ за дуго година.

Данас у Минхену

живи око 30 хиљада православних Срба, а ЦО-а има 4 парохије, 4 пароха и 2 ђакона. Света Богослужења се редовно обављају у саборном храму у Перлаху, као и у филијалном параклису Покрова Пресвете Богородице на северу Минхена.

Захвални смо Богу на Његовој помоћи за све успехе које смо постигли у протеклих 75 г.

Молимо се Богу да не посустанемо већ и даље са несмањеном љубављу и жаром као и до сада, па и још ревносније, да настави мисионарски рад на добро СПЦ и ЦО-е Минхен, а у смислу псалма 133: „Како је лијепо и красно кад сва браћа живе заједно“!

Захвалности свим прегаоцима, свештеницима, црквеним одборима, колима сестара,

приложницима и свим вернима, чија сва бројна имена је овде немогуће набројати, а који су у било чему и на било који начин помогли да се унапреди свето дело. Нека им Господ узврати животом и здрављем и својим непролазним добрима за њихову љубав и жртву коју су показали према својој Цркви, све у смислу апостолских речи: „А доброчинство и заједништво не заборављајте, јер се таквим жртвама угађа Богу“ (Јевр. 13,16.). Па да тако наставимо, из прошлости преко садашњости ка још бољој будућности, из генерације у генерацију по речима св. ап. Павла у 1. Посл. Коринћанима 3,6: „Ја посадих, Аполос зали, али Бог учини да узрасне“.

*О храмовној Слави св. Јован Владимир у Минхену, 22. маја / 04.-05. јуна 2022. године.
Протојереј-ставрофор Слободан Милуновић.*

ИСТОРИЈАТ СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕНЕ ОПШТИНЕ МИНХЕН**1941-1945.**

Верски живот Срба је почео концентрационим, официрским, радним или матичним логорима у поменутом периоду, док први почеци парохијског организовања датирају од 1945. године.

1946.

Основана „Српска православна заједница за Немачку“ која је призната и прихваћена од Епархије америчко-канадске. Исте године је призната од стране Баварског Министарства за образовање и веру.

1947.

Оснива се „Српска Православна Црквена општина Минхен“ која наслеђује „Српску Православну заједницу за Немачку“. Седиште Црквене Општине је на адреси Mauerkircherstr. 8 München.

1947-1948.

Чланови управног одбора Српске Православне Цркве општине Минхен издају часопис „Живот и дело“ који је излазио две године и имао четири броја.

1948.

Црквена општина мења своје седиште и за богослужење користи капелу у Luitpold Kaserne, Schwere Reiter Str. 4 München.

1950.

Црквена општина поново мења своје седиште и прелази на адресу Donaust. 5 München.

1952.

Штампана је прва књига из едиције „Библиотека свечаника“ која је бројала 50 наслова.

1969.

Основана Епархија западноевропска и аустралијска у чији састав улази Црквена Општина Минхен.

1983.

Српска православна црквена општина Минхен уведена у регистар добротворних друштава Републике Немачке.

1990.

Од стране градских власти одобрена градња Српског Православног и културног центра у Минхену.

1994.

Почетак градње храма Светог Јована Владимира.

2022.

Јубилеј 75 година од оснивања Српске Православне Црквене општине Минхен.

БОГОСЛУЖБЕНА МЕСТА ЦРКВЕНЕ ОПШТИНЕ МИНХЕН

МИНХЕНСКА ПАРОХИЈА

СВЕШТЕНИЦИ КОЈИ СУ СЛУЖИЛИ НА ПОДРУЧЈУ ДАНАШЊЕ СПЦО МИНХЕН

☪ Сергије Селивановски	☪ Маринко Рајак
☪ Сергије Липски	☪ Зоран Андрић
☪ Алекса Тодоровић	☪ Илија Ромић
☪ Слободан Милуновић	☪ Милорад Јовановић
☪ Ђорђе Трајковић	☪ Предраг Гајић
☪ Видослав Вујасин	☪ Бојан Симић
☪ Богољуб Поповић	☪ Драган Јовановић
☪ Љубомир Зорица	☪ Др Драгиша Јеркић
☪ Бранислав Чортановачки	

АКТИВНОСТИ НАШЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

Најважнији терен дјелатности једне црквене заједнице, поред литургијског сабрања, јесте пастирски рад. У својих 75 година рада, наша црквена заједница се увијек развијала тако, да управо у тим пољима напредује и њима придодаје највећи значај. Чувени прота Алекса Тодоровић је убрзо након доласка у Минхен 1950 као надлежни свештеник увео свакодневна богослужења. Његова свијест о пастирском раду се није заустављала на посјећивању вјерног народа по цијелој јужној Њемачкој. У циљу пастирског и педагошког приступа народу, залагао се и за издавачку дјелатност Црквене општине Минхен, основавши часопис и библиотеку „Свечаник“.

Вјеронаука

Слиједећи његовим стопама и визији о пастирском раду ширег хоризонта, и ми данас нудимо разне активности, како би обогатили живот у нашој црквеној заједници. Рад са нашим најмлађим члановима је неопходан и свакако од првобитног значаја. Нудећи суботом часове вјеронауке за дјецу узраста од 6-17 година, имамо за циљ да се наши најмлађи науче правим хришћанским вредностима и да се кроз њих развијају у особе које ће бити понос својим родитељима, овом друштву и цркви. Неке од тих вриједности су љубав, поштовање, породица, хуманост, правичност, милосрђе, другарство. Наравно, све ово се учи кроз појашњавање тајни цркве у мјери која је разумљива и питка за најмање.

Црквени хор „Свети Јован Владимир“

Украшавање богослужења појањем исто тако спада у пастирску дјелатност. Црквени хор „Свети Јован Владимир“ при Храму Свети Јован Владимир у Минхену уз вођство диригента Јелене Стојковић постоји од 2016. године. Хор пјева сваке недјеље на Литургији, али је препознатљив и по својим многобројним активностима које се огледају у наступима на свечаностима и концертима везаним за цркву.

На репертоару хора су, осим српске духовне музике, свјетовна и изворна народна музика у хорским обрадама као и композиције композитора из осталих православних земаља.

Поткаст „Минхенски разговори“

Користећи нове могућности дигиталних и социјалних медија, покренут је и поткаст црквене општине под називом „Минхенски разговори“ на платформи YouTube. Поткаст серијал има превасходно за циљ проширивање и унапређење пастирске дјелатности црквене општине Минхен. Идеја водила

нашег пројекта је да савременим начином комуникације унаприједимо дијалог са вјернима наше црквене заједнице актуализујући питања и проблеме са којима се суочавају хришћани у савременом свијету.

„Разговори о вјери“

Пастирски рад је значајно појачан покретањем циклуса вјерске наставе за одрасле, под називом „Разговори о вјери“. Циљ ових сусрета је да се у атмосфери отвореног разговора упознамо са основама хришћанског учења о Богу, човјеку и свијету, уједно се дотичући неких главних проблема и изазова са којима се сусрећу хришћани нашег времена.

Надамо се да се ови трудови показују као плоносни за духовно унапређење наших вјерника и да им у овим наизглед тмурним временима можемо пружити аутентичан хришћански поглед на њихове недоумице, како би увијек имали у виду свјетлост Васкрсења Христовог, која нас води у живот вјечни.

Ђакон Дејан Ристић

ЖИВОТ У НАШОЈ ЦРКВЕНОЈ ОПШТИНИ

Црквено-културни центар Црквене општине Минхен располаже, поред храма и капеле са двије сале (велика и мала), двије учионице, кухињом и библиотеком која се тренутно налази у фази обнове.

Претходних годину дана смо упркос сложености епидемиолошкој ситуацији и мноштву ограничења успјели да спроведемо у дјело више акција са циљем обнове и одржавања нашег црквеног центра као и унапријеђења пастирско-духовног рада у нашој црквеној заједници.

У априлу прошле године је започета обнова крипте храма Св. Јована Владимира. Уграђен је нови вентилациони систем и очишћени зидови. После савјетовања са архитектором за унутрашње планирање као и стручњаком за иконопис су начињени први планови о новом изгледу крипте. Ове године је крчењем цијелог простора отпочета нова фаза радова.

Било је позитивних промјена и у историјама црквеног центра. Претходног прољећа је окречена учионица, набављена нова табла, столови и столице. Неуморним радом и несебичном помоћи наших парохијана смо успјели да обновимо просторију за пробе хора коју смо сада прилагодили потребама играонице за најмлађе чланове наше заједнице. Такође смо очистили и прегуредили гаражни простор у вишенамјенску оставу.

Нормализацијом здравствене ситуације и попуштањем хигијенских мјера поново смо почели са спремањем послужења после Литургије.

Трудили смо се да и на пастирско-просвјетном пољу дјелујемо онолико колико су нам то прилике дозвољавале. У јануару прошле године смо обновили рад богослужбеног мјеста у Траунројту и тамо служимо једном месечно Свету Литургију у румунском православном храму Света Три Јерарха.

Овог прољећа смо уз помоћ наших парохијана потпуно обновили улаз у црквени центар. Пројекат обнове библиотеке се полако приводи крају. Постављене су нове полице, набављен је програм за каталогизацију књига и у припреми је акција обнове књижног фонда.

У међувремену су стигла два комплета свештеничких одежди, један је набављен од прилога наших парохијана а други је купљен од стране свештенства.

За крај желимо да поменемо да смо, поводом обиљежавања јубилеја 75 година од оснивања Српске православне Црквене општине Минхен кренули са обновом велике сале црквеног центра. Уз велику финансијску подршку Епархије диселдорфске и њемачке као и несебичну помоћ наших парохијана смо успјели у кратком временском периоду да преуредимо и опремимо нашу салу у модеран простор за мултифункционалну примјену. У плану је и непоходна санација њеног крова.

Жеља нам је да храм и просторије и наше црквене заједнице буду мјесто сусрета, дијалога и молитве. Мјесто на ком ће се несметано одвијати богослужбени, духовни и културни живот наше заједнице, гдје ћемо моћи да будемо домаћини различитих свечаности и манифестација. На тај начин ћемо сви ми

моћи да свједочимо истину о томе да је свака црквена заједница проткана искуством вјере у преображајни сусрет човјека са Богом. Долазећи у храм, учествујући у светотајинском и молитвеном животу Цркве вјерујући открива да Црква дише Духом стваралачким, Духом који гради, мијења и обнавља, најприје нас саме а затим и простор и вријеме који су нам дати на спасење. Дух Цркве јесте и једино може да буде Дух заједнице, ми можемо да преображавамо себе само ако уграђујемо своје таленте, своје дарове, дијелове свога бића у једно Тијело. Зато вас позивамо да нам се придружите, дођите да заједно градимо и чувамо нашу кућу, дом свих нас, дом Господњи.

Јереј др Драгиша Јеркић

„ПОГЛЕДАЈТЕ КАКО ГОСПОД У СВИМ ЦРКВАМА РАЗЛИЧИТО ДЈЕЛУЈЕ“

Разговор о Екумени у Минхену и Њемачкој са господином др Флорианом Шупеом, руководиоцем Одјељења за екумену Надбискупије за Минхен и Фрајзинг

Помаже Бог господине Шупе. Хвала Вам што сте пристали на интервју за први број нашег парохијског билтена.

Повод за наш разговор је двоструке природе: јубилеј 75 година од оснивања Српске православне Црквене општине Минхен (СПЦ Минхен) и прво издање, обновљеног парохијског билтена „Свечаник“.

1. За почетак бих Вас замолио да се укратко представите нашим читаоцима.

Срдечно Вам хвала на позиву на разговор поводом седамдесетпетогодишњег јубилеја ваше Црквене општине. Зовем се др Флориан

Шупе. Студирао сам католичку и праославу теологију у Минхену и Петрограду и докторирао сам на теми православног схватања службе душебрижништва. Тренутно обављам службу референта за пастирски рад, а прије тога сам неколико година провео бавећи се радом у парохији. Већ неколико година радим у Диоцези Минхен и Фрајзинг као координатор екуменских активности. Имам педест година и отац сам троје дјеце.

2. Последњих седамдесет и пет година се на нашем континенту много тога десило. Диоцеза Минхен и Фрајзинг, СПЦ Минхен али и друге цркве су били свједоци великих промјена које су утицале на политички, социјални и културни изглед Европе. Сви ови различити процеси су вишеслојно утицали на живот хришћанки и хришћана у нашем граду. Како би Ви описали развој екуменског покрета у Минхену у последњих седамдесетпет година?

На ово питање није једноставно дати кратак одговор. Толико је догађаја било који су позитивно утицали на каснији развој екуменских односа. Битно је да се подсетимо да екумена има два коријена: један се читује у заједничкој мисионарској перспективи. Почетком 20. вијека вјерујућима разних цркава постаје јасно да је вјеродостојност хришћанства постало угрожено супростављеним проповједањем Јеванђеља. То је опет довело до тога да су људи све мање почели да вјерују у Јеванђеље, јер се сукоб супростављених учења је супротан вољи Господњој који је своје ученике позивао на јединство. Други коријен представља заједничко искуство

прогона и тоталитаризма. Сусрећући се у концентрационим логорима безбожних нациста, чланови различитих цркава постајали су свјесни уједињујуће снаге јеванђељске проповједи.

Послије Другог ватиканског концила је Католичка Црква кренула да се одлучније залаже за екуменски покрет, од самог почетка радећи на грађењу присних односа са православним браћом и сестрамама. И од тада не престаје да кроз теолошке разговоре, заједничке молитве и службу у свијету јача јединство.

Минхен је од самог почетка био важно мјесто (екуменског) покрета, нарочито између католика и православних. Веома сам захвалан због богатог православног вјерског живота у нашем граду у коме такође учествује ваша црквена заједница.

3. Гдје се налази екуменски покрет данас? Које он шансе нуди савременом свијету а са којим тежишћима се суочава?

Вјерујем да је за екуменски покрет важно познање, коме нас Свети Дух води, да јединство не значи униформисаност, него јединство у различитости. Каква би то само штета била, када би католици морали да буду као православни, или православни као католици. Не, овдје се ради о различитости и превазилажењу свега онога што нас (још) спријечава да искусимо јединство заједнице.

Управо је то једна од тема која, у плуралистичком друштву као што је наше, игра важну улогу. Да ли нам је потребно јединство вриједности које нас повезују и како да сачувамо разноликост која нас обогаћује?

4. Као руководиоца Одјељења за екумену

Надбискупије за Минхен и Фрајзинг негујете близак контакт са много хришћанских и осталих религиозних заједница. Можете ли да нам кажете, шта приликом ових сусрета доживљавате као посебно обогаћујуће и корисно?

Тakoђе ни на ово питање није лако дати прави одговор, пошто ми толико тога пада на памет. Вјерујем да је најважније истинско искуство богатства и силе Јеванђеља које ми приликом ових сусрета доживљавамо. Погледајте како Господ у свим црквама различито дјелује. Прелијеп је то, увијек и изнова обогаћујући доживљај.

Свако од нас треба да препозна шта је то што је важно у његовој традицији и што треба да подјели са другим, јачајући тиме разноликост. Такође је важно да се препозна вриједност и оних који можда нису толико везани за споствену традицију. На крају сам ја само човјек, који се изнова учи и чуди.

5. Као докторанд сте провели једно извјесно вријеме у Русији, радећи на једној, за Православље, веома занимљивој теми (Пастирски изазови – православни живот између акривије и икономије. Теолошке основе, праксе и екуменске перспективе) на којој сте на крају и докторирали. Како доживљавате духовну, теолошку и литургијску традицију Православне Цркве?

Православно предање бих описао искуством уласка у богато иконописану цркву, искуство непосредног сусрета са светитељима и Светим Оцима, Апостолима и Христом. Чују се звуци Неба. Присутство светих се осјети кроз миоморис и цјеливање

њихових светих моштију. Ништа се од тога не дешава случајно, све је промишљено и прожето вјековним искуством. И све може, упркос стародостојним формама и данас да буде плодотворно. Једном ријечју, православно Предање доживљавам у свој својој различитости као једно огромно богатство, од кога ми Католици још много тога можемо да научимо.

6. *Како би оцијенили улогу Православне Цркве у данашњој Њемачкој, посебно у Минхену*

Радује ме да у цијелој Њемачкој постаје све природније нешто што је у Минхену већ одавно нормално. Да екумена, поред Католичке и Евангеличке Цркве, обухваћа такође и православне и старооријенталне цркве. Тек тзв. мултилатерална екумена показује своју пуноћу. Због тога су платформе као што је Радна заједница хришћанских цркава од велике важности. Вјерујем да ће у будућности Православље још бити још видљивије и да ће учествовати у великим етичким и друштвеним дебатама. Поред њеног теолошког и литургијског блага, Православље може својим искуством да да свој допринос међукултурним процесима у тражењу модела успјешне интеграције.

7. *Ове године СПЦ Минхен слави велики јубилеј. У последњих седамдесетпет година је развијен динамичан и узајаман однос са Католичком и Евангеличком Црквом у Минхену. Нисмо заборавили финансијску и материјалну помоћ обе сестринске цркве приликом изградње нашег храма и црквеног центра. Како Ви, као руководилац*

Одјељења за екумену, оцјењујете садашњу позицију СПЦ Минхен и њен екуменски, социјални и културни ангажман и, још важније, на који начин би СПЦ Минхен могла да буде још присутнија и конкретнија у горе наведеним областима?

Српска православна заједница је веома рано почела да учествује у обликовању екуменског живота у Минхену. Утицајне личности попут оца Слободана (Милуновића, прим. прев.) су се и у тешким временима држали екумене. Радује ме веома да се, послије нимало лаког периода по вашу заједницу, појавио један нови, добар тим људи како у управи Црквене општине тако и на пастирском пољу који се труди да тачно на седамдесетпетогодишњицу поново успостави стари курс.

8. *Да ли би желели за крај интервјуа да са обратите нашим читаоцима и читаоцима са пар ријечи?*

Хвала вам за ваше свједочанство у граду! Не дозволимо да нас управо у овом времену, када националистичке и империјалистичке амбиције покушавају да подјеле Европу, било шта подјели, свједочећи на тај начин снагу и богатство овог континента.

*Разговор са др Флоријан Шупеом је водио
јереј др Драгиша Јеркић*

„ИЗГРАДЊА МОСТОВА“ – РАЗГОВОР СА ГОСПОЋОМ ЛАУРОМ ТАЈС, ДИАКОНИ МИНХЕН И ГОРЊА БАВАРСКА

Наша црквена заједница жели у будућности да буде више активна на социјалном пољу, да још више помаже потребитима, сиромашнима, старим, једном ријечју, људима у нужди. Да би ову нашу намјеру спровели у дјело потребан нам савјет и подршка наше браће и сестара из других цркава и социјалних служби града Минхена.

За прво, обновљено издање парохијског билтена „Свечаник“ смо разговарали са госпођом Лауром Тајс, руководиоцем информативне кампање „Изградња мостова“ Јавне службе за рад са старијим особама.

Помаже Бог госпођо Тајс. Хвала Вам на одвојеном времену и интервјуу за прво, обновљено издање нашег парохијског билтена „Свечаник“.

1. *За почетак бих вас замолио да се са неколико ријечи представите нашим читаоцима*

Хвала Вама на позиву на разговор. Зовем се Лаура Тајс, по струци социјални педагог и од октобра 2020. године водим информативну кампању „Изградња мостова“ за пројекат „Помоћ у старости“ (Друштво са ограниченом одговорношћу) коју води организација Диакони за Минхен и Горњу Баварску. Последњих година сам своју пажњу усмјерила на рад у области интернационалне миграције, мултикултурних односа као и на рад са избјеглицама.

Рођена сам и одрасла у покрајини Зарбрикен, на граници са Француском. Када сам 2014. године стигла у Минхен морала сам прво да се снађем и научим како овдје живот функционише, гдје нпр. да тражим помоћ када је бирократија у питању.

У међувремену се у Минхену осјећам као код куће. Драго ми што сам у могућности да својим радом могу да помогнем људима са миграционим поријеклом, прије свега старијим особама, њиховим породицама и заједници.

2. *Ви радите при организацији Диакони за Минхен и Горњу Баварску на једном пројекту чија су циљна група старије особе са миграционим поријеклом и њихове породице. Можете ли нам да кажете нешто више о томе?*

Врло радо. Информативна кампања „Изградња мостова“ је дио пројекта „Помоћ у старости“ (Друштво са ограниченом одговорношћу) који је подржан од стране Реферата за социјална питања града Минхен.

У оквиру овог програма, заједно са својим сарадницима (мултипликаторима) из разних заједница и језичких група, организујем различита информативна окупљања везана за живот старијих особа. Ова окупљања су намјењена људима из других језичких група, црквених заједница, удружења и имигрантских организација.

Окупљања се одржавају на матерњем или на једноставнијем нивоу њемачког језика. И сама сам укључена у рад информативне кампање „Изградња мостова“ и мој задатак је да информисем присутне о понуди Јавне службе за рад са старијим особама и дугорочној њези. У случајевима када је старијим особама потребна информација о некој конкретної врсти помоћи, сарађујем са референтима и запосленим из различитих одјела у Јавној служби за помоћ старима и дугорочној њези. Ако се укаже потреба, понекад у помоћ позивамо и преводиоце како би превазишли језичку баријеру.

Наша предавања су бесплатна и временски смо веома флексибилни.

Желим да мојим радом подржим чланове различитих заједница и помогнем да нађу одговоре на питања која се тичу живота у поодмаклој старости. Учесници скупова могу да саодлучују о теми разговора, а оне могу да буду различите: гдје у Минхену могу да се нађу одређена савјетовалишта, шта се дешава са социјалним доприносима за вријеме дужег боравка у отаџбини, коме особе у поодмаклој старости могу да се обрате за добијање кућне његе, шта је деменција и коју врсту помоћи могу да добију породице?

3. По Вашем мишљењу, шта је највећи изазов за старије особе са миграционим поријеклом у нашем граду и како им се може помоћи?

Старије особе са миграционим поријеклом имају различите потребе које са собом доносе многоструке изазове. Један од њих и даље представљају прилази на улазу у инситутције које нуде помоћ. Ту је и језичка баријера, важна тема су и пензије, проблем емоционалне подјељености између домовине и Њемачке у добу поодмалке старости такође игра велику улогу. Информационом кампањом „Изградња мостова“ желимо да допринесемо превазилажњу поменутих препрека.

4. Како гледате на улогу цркава и других религијских заједница у брзи о старијим особама са миграционим поријеклом?

Старије особе са миграционим поријеклом су значајан дио нашег друштва. Управо у наше вријеме цркве и друге религијске заједнице имају важну улогу у збрињавању старијих особа са миграционим поријеклом. Оне својом присутношћу, отвореношћу и доступношћу представљају прву контакт адресу. Заједничка вјера може много да помогне у грађењу повјерења и осјећаја припадности. Црквене и остале религијске заједнице организују сусрете за старије особе, тематске вечери, пробе хора и друге догађаје на којима старије особе могу да се друже и осјете заједницу. Оне нуде мјесто за размјену информација о разним темама које се тичу живота старијих особа и често нуде рјешење проблема.

5. Јесте ли у оквиру пројекта „Мултикултурна отвореност и дугорочна њега“ има-

ли прилике да радите заједно са православним црквама?

У прошлости су информативна кампања „Изградња мостова“ и носиоци Јавне службе за рад са старијим особама и дугорочну његу његовали добре односе са православним црквама. 2016. године је у сарадњи са Српском православном Црквеном општином Минхен одржано информативно предавање. Поред тога је 2017. године организовано заједно са Руском православном црквеном заједницом једно информативно предавање као и више скупова и заједничких пројеката са Грчком православном црквеном заједницом. Са њима смо на примјер сарађивали када је у склопу пројекта „Мултикултурно отварање дугорочне његе“¹ у Старачком дому Кифернгартен Црвеног крста Баварске отварања просторија за духовне потребе међурелигијског карактера. Поред тога је одјељење за душебрижнство и терминалну његу Старачког дома Кифернгартен повезана са Црквеном заједницом Свих Светих Грчке православне Митрополије и господином архимандритом Герогиосом Сиомосом.

У Леонард Хенингер дому за збрињавање старих лица (Диаconi Минхен и Горња Баварска) је такође успостављена сарадња са Православном Црквом. Тамо су на примјер православни црквени празници уврштени у заједнички мултикултурни календар са додатним објашњењем у новинском гласилу тог дома. Сарадњу са Грчком православном

заједницом његује и Минхенска задужбина, Дом Стари Леел, Црвени крст Баварске.

6. На који начин би, по Вашем мишљењу, Српска православна Црква могла да помогне нашим старијим суграђанима којим је ова врста помоћи потребна?

Ви као црквена заједница већ нудите велику подршку вашим вјернима и више могућности за сусрет људи свих генерација. Једна додатна понуда би могла да буде заједничка помоћ старијим лицима са информативном иницијативом „Изградња мостова“ и са другим службама са којима би могли заједно да организујете савјетовалишта, групе за разговор и дискусију, посјете различитим установама, центрима и службама за старија лица у Минхену, старачким домовима и савјетовалиштима.

Српска православна Црква би такође могла да помогне у информисању старијих лица на матерњем језику. Заједничким радом би могао да се успостави мост између чланова ваше заједнице и званичних мјеста Јавне службе за рад са старим особама и дугорочну његу.

Госпођо Тајс, хвала Вам пуно на разговору и издвојеном времену. У име наше Црквене општине желим Вам пуно успјеха у Вашем даљем раду и благословен празник Педесетнице.

Разговор је водио
јереј др Драгиша Јеркић

¹ У оквиру пројекта „Мултикултурно отварање дугорочне његе“ су спровеђене различите мјере које треба да допринесу повећању међукултурне отворености у дугорочној њези. У те мјере спада на примјер сензибилизација радних услова постепеним радом у домовима са припадницима других језичких група и црквених заједница. Или „мултикултурни кофер сјећања“ пун разних предмета који симболишу сјећања понијета из отаџбине. Такође је у овај пројекат укључено прилагођавање и преуређење просторија дома у међурелигијски и мултикултуран амбијент.

LEITWORT

S.E. Bischof Dr. Grigorije (Durić) von Düsseldorf und Deutschland

Inmitten der lichtbringenden Tage der Auferstehung Christi, erhielt ich voller Freude die Nachricht unserer Priester aus München über die Herausgeberschaft eines Newsletters, der sich als eine Art Wiederbelebung der in den schwierigen Zeiten der zweiten Hälfte des 20. Jh. entstandenen Zeitschrift „Svečanik“ entwickeln soll. Die Mitarbeiter und Autoren dieser Zeitschrift waren unsere damals namhaftesten und renommiertesten Intellektuellen, denen der Bischof Nikolaj Velimirović und Justin Popović vorstanden. Zu diesen beiden sind sicherlich auch der bekannte serbische Theologe, Philosoph und Schriftsteller Dimitrije Najdanović sowie der Kirchenhistoriker Djoko Slijepčević einzureihen.

Dieses Jahr feiern wir das 75-jährige Jubiläum der Kirchengemeinde in München, dessen Gründer der Bischof Nikolaj und sein enger Freund Aleksa Todorović waren. Beide Persönlichkeiten prägten die Kirchengemeinde entschieden und setzten ihre Grundpfeiler, ganz im Geiste des

hl. Sava. Auf der einen Seite waren sie die Hüter der serbischen Identität in Deutschland, auf der anderen wirkten sie insbesondere als Sämänner des Wortes Gottes im Westen und hinterließen dabei unverwischbare Spuren.

Unter schier unmöglichen Gegebenheiten wussten die beiden über die Bedeutung des Wortes, so auch des niedergeschriebenen Wortes. Sie waren sich über den geistlichen Wert eines Buches bewusst, was es bedeutet ein niedergeschriebenes Zeugnis abzulegen. Sie wussten, dass nur das Wort so etwas vermag. Hätten die beiden Persönlichkeiten nicht solch eine Willenskraft gehabt, so wüssten wir kaum etwas über die Entstehung und das Wirken der Münchener Gemeinde.

S.E. Vikarbischof Dr. Jovan (Stanojević) von Hum

Unsere heutigen Priester der Münchener Gemeinde sind ebenfalls qualifiziert und gebildet, sie zeigen großen Willen und Enthusiasmus bei der Fortführung des Svečanik und dessen Glanzzeit. So wünschen auch wir, mein Mitbruder Bischof Jovan von Hum und ich, ihnen den Segen bei der Fortführung der Mission des Bischofs Nikolaj sowie des Erzpriesters Aleksa. Mögen sie in unserer Zeit Antworten auf die uns zukommenden Herausforderungen geben.

Bischof Grigorije von Düsseldorf und Deutschland

SVEČANIK – NEUES GEWAND DES ALTEN GLANZES

Es ist unmöglich die Bedeutung des „Svečanik“ und dessen Beitrag im Rahmen der geistlichen Arbeit der Serbischen Orthodoxen Kirchengemeinde in München sowie der gesamten Diaspora darzustellen, ohne dabei zwei Aspekte in Blickfeld zu nehmen: die während der Entstehungszeit herrschenden Lebensumstände sowie die Schöpfer dieses Projekts, die für die Entstehung und den Erhalt der Zeitschrift maßgebenden Beitrag leisteten.

Die Zeit nach dem 2. Weltkrieg ist sicherlich als eine der schwierigeren der Menschheitsgeschichte, sowohl in geistlicher als auch in wirtschaftlicher Hinsicht zu bewerten. Dies gilt insbesondere für Nachkriegsdeutschland, wo eine Großzahl von orthodoxen Serben aus Konzentrations-, Offiziers- oder Arbeitslagern befreit worden ist. Viele der Befreiten fühlten sich in ihrem Heimatland Jugoslawien wegen des dortigen Regimewechsels unerwünscht. Deshalb entschieden sie sich, unter schwierigen Umständen im Land zu bleiben, in dem sie zuvor in den Lagern gefangen gehalten wurden. Später schlossen sich ihnen auch politische Emigranten aus Jugoslawien an, die ebenfalls im Exil nach einer sicheren Zukunft suchten.

Unter diesen unbeschreiblichen Umständen sammelten die Menschen ihre Kräfte, um ihre geistlichen Bedürfnisse zu stillen. Trotz der verheerenden Lage, gründeten die einstigen Gefangenen und Emigranten im Jahr 1947 die Serbische Orthodoxe Kirchengemeinde in München. Mit der unerschütterlichen Kraft im Glauben, der Energie sowie dem Willen des Erzpriesters-Stavrophorus Aleksa Todorović, der seit 1950 die Gemeindeführung in der Lan-

deshauptstadt übernahm, wuchs die Gemeinde beständig. Neben der Einführung täglicher Gottesdienste, wonach der Erzpriester noch bei den heutigen Gemeindemitgliedern berüchtigt ist, nahm er sich die Zeit, die Gläubigen der Gemeinde in ganz Bayern und darüber hinaus zu besuchen. Sein Verständnis über die Notwendigkeit der Herausgeberschaft einer Kirchengemeinde, dem Auffinden der Mittel für den Druck geistlicher Literatur inmitten schwieriger Zeiten sowie die Involvierung geeigneter qualifizierter und gebildeter Personen für die Zeitschrift war so stark ausgeprägt, dass seine Vision über die pastorale Arbeit einer Kirchengemeinde klar zu erkennen war. Zur damaligen Zeit war das Reisen mit öffentlichen Verkehrsmitteln nicht selbstverständlich und überaus kostspielig, die Gläubigen der Gemeinde waren jedoch in ganz Süddeutschland zerstreut. Man kann sich den Umfang der geopfertten Energie also nur vorstellen. Umso erstaunlicher war der Wille und die dafür beanspruchte Kraft und Zeit für die Herausgeberschaft einer Kirchengemeinde. Durch die klare Vision, die der Erzpriester hatte, lenkte er all seine Kräfte auf den Fortschritt der Kirchengemeinde, während sein vorhandener Enthusiasmus von seinem geistlichen Grundpfeiler Dr. Nikolaj Velimirović bestärkt wurde. Dieser bedeutende Bischof war zugleich eine unerschütterliche Autorität, Unterstützung sowie der Beschützer des Münchener Erzpriesters. Die finanzielle Unterstützung seitens des Bischofs, verlieh der Zeitschrift einen zusätzlichen Impuls. All diese genannten Aspekte waren von grundlegender Bedeutung für den Beginn der Herausgeberschaft.

Das Verhältnis zwischen dem charismati-

schen Bischof und dem Erzpriester Aleksa, der zur Veröffentlichung einer Vielzahl von Büchern und Zeitschriften beigetragen hatte, deutet auf die enge Verbindung, Zusammenarbeit und das gegenseitige Vertrauen beider hin. Als oberste Autorität war der Bischof Nikolaj für die Rezeption der Zeitschrift außerhalb Deutschlands verantwortlich. Dank des Archivs der Kirchengemeinde München ist es belegt, dass die Zeitschrift Leser in den USA, Kanada, Lateinamerika, Australien, Neuseeland, Südafrika sowie in einem Großteil europäischer Länder hatte. Dies zeugt davon, dass das Bedürfnis nach geistlicher Literatur weit darüber hinaus als nur ein lokales Phänomen war. Die in München verfassten belehrenden Worte fanden Gehör bei Emigranten weltweit. Hierbei sei auch erwähnt, dass Exemplare der Zeitschrift heimlich nach Jugoslawien verschickt wurden.

All das bisher erwähnte zeugt von der Beständigkeit und der Qualität des „Svečanik“ in einem Zeitraum von insgesamt 23 Jahren (1952-1975). Nach dem Tod des Bischofs Nikolaj, stagnierte die Entwicklung und der Erfolg der Zeitschrift aufgrund des unermüdlichen Enthusiasmus des Erzpriesters Aleksa nicht. Vielmehr lief sie ununterbrochen weiter. Der Priester verlangte für die hierzu geopfertte Zeit keinerlei finanzielle Entschädigung. Er erfreute sich an der lebendigen und aktiven Kirche.

Blickt man nun zusammenfassend auf die kirchlich-nationale Bibliothek „Svečanik“ zurück, so kann man feststellen, dass sie nicht nur innerhalb der Münchener Kirchengemeinde auf Erfolg stieß, sondern vielmehr einer der bedeutendsten Herausgeber in der Diaspora war. Die Qualität der Bibliothek und der Heraus-

geberschaft sind umso beachtlicher, wenn man sich die damaligen Umstände und Möglichkeiten der Kirchengemeinde vor Augen führt. Die Werke gaben den Gläubigen Halt und lehrten sie zugleich. Neben der Geschichte der serbischen Orthodoxen Kirche wurden sie insbesondere in geistlichen und pastoralen Themen belehrt.

Das Ziel der heutigen Priester dieser Gemeinde war es letztendlich, die missionarische Arbeit der Zeitschrift, mittels gegenwärtiger Möglichkeiten und entsprechender Herangehensweise des heutigen Zeitgeistes, wieder ins Leben zu rufen. Das besondere Augenmerk wurde auf die jüngeren Mitglieder unserer Gemeinde gelegt. Neben anderen bereits begonnenen Projekten, die online zu finden sind, ist dies ein konkreter Versuch, den Leserinnen und Lesern ein Gefühl des Trostes und der Energie zu schenken, um die christliche Nächstenliebe besonders in diesen schwierigen Zeiten zu erwecken und zu leben. Im 75. Jubiläumjahr der Serbischen Orthodoxen Kirchengemeinde in München möchten wir das bisher nützlichste und wertvollste dieser Kirchengemeinde wiederbeleben, indem wir die Hinterlassenschaft des Bischofs Nikolaj und des Erzpriesters Aleksa auf uns nehmen. Ziel ist es, den geistlichen Fortschritt uns aller sowie die pastorale Verantwortung der Gemeindemitglieder zu stärken. Diese Aufgabe nehmen wir gerne auf uns, mit dem festem Glauben an die Bedeutung des neuen Gewandes des „Svečanik“.

Priester Bojan Simić,

Gemeindevorsteher der Kirche des hl. Jovan

Vladimir in München

75-JÄHRIGES JUBILÄUM DER SERBISCHEN ORTHODOXEN KIRCHENGEMEINDE MÜNCHEN

„Da füllte sich unser Mund mit Lachen und unsere Zunge mit Jubel. Da sagte man unter den Völkern: Groß hat der HERR an ihnen gehandelt!“ (Ps. 126,2)

Vom Beginn:

75 Jahre seit der Entstehung sowie das weitere Bestehen einer Kirchengemeinde in der Diaspora: Das ist kein unbeachtlicher Zeitraum, sodass durchaus Anlass für einen Rückblick der letzten sieben Jahrzehnte besteht.

Die Münchener Kirchengemeinde ist eine der ältesten Deutschlands. Inoffiziell sind die Anfänge der pastoralen Arbeit mit den Kriegsgefangenen und politischen Flüchtlingen bereits auf das Jahr 1945 zu datieren, seit den 1960er Jahren bildeten die „Gastarbeiter“ den Großteil der Gemeindemitglieder. Formell gibt es die Kirchengemeinde seit dem 24.04.1946. Damals umfasste sie mehrere Gebiete sowie Konzentrations- und Arbeitslager auf bayerischem Gebiet. Der erste Gemeindepriester war Sergije Selivanovski, der vom April 1946 bis Mai 1950 tätig war. Das Bayerische Staatsministerium für

Unterricht und Kultus bestätigte mit einem Beschluss vom 12.06.1946 offiziell das Bestehen sowie das Wirken der geistigen Gemeinschaft in München. Eine Mitschrift zeugt davon, dass es im Jahr 1946 eine „Gründungsversammlung mit etwa 80 Mitgliedern“ in der Werner und Funk Kaserne gab, wo sich etwa 1500 Serben befanden. Am 22.03.1947 fand erneut eine Gründungsversammlung in der Mauerkircherstraße 8 (München) der SOKg (Serbischen Orthodoxen Kirchengemeinde) mit etwa 180 Mitgliedern statt, was als das Gründungsdatum der Kirchengemeinde wahrgenommen wird. Einen Monat später, am 29.04.1947 wurde auch der Verband Serbischer Schwestern (Kolo srpskih sestara) gegründet. Die Kirche wurde dem Heiligen und Apostelgleichen russischen Großfürsten Vladimir gewidmet.

Mit der Ankunft des neuen Erzpriesters Aleksa Todorović am 30.07.1950, erlebte die Gemeinde eine große Entwicklung. Sowohl die Gottesdienste als auch die soziale Arbeit intensivierten sich, auch wenn die Bedingungen miserabel waren. Bezüglich der offiziellen Anerkennung der Serbischen Orthodoxen Kirchengemeinde in München ist zu erwähnen, dass sie am 02.07.1962 als e.V. (eingetragener Verein) registriert wurde.

Hierarchie der Serbischen Orthodoxen Kirche seit dem Bestehen der Kirchengemeinde München:

Patriarchen: Gavrilko, Vikentije, German, Pavle, Irinej, Porfirije

Bischöfe der Diözese: Dionisije, Lavrentije, Konstantin, Sergije, Grigorije

Priester der Kirchengemeinde: Sergije Seliva-

novski, Živojin Zdravković, Priestermonch Nikodim Matić, Sergije Lipski, Đura, Aleksa Todorović, Slobodan Milunović, Đorđe Trajković, Vidosav Vujasin, Dragan Stanojević, Bogoljub Popović, Ljubomir Zorica, Marinko Rajak, Milorad Jovanović, Iliju Romića, Branimir Čortanovačkog Predrag Gajić, Dragan Jovanović, Bojan Simić, Dragiša Jerkić.

Diakone: Zoran Andrić, Oliver Grulović, Mladimir Milunović, Dejan Ristić.

Kirchen: Kirche der Auferstehung Christi in der Kaserne am Freimann 1945, Kapelle der Übertragung der Reliquien des Hl. Nikolaus in der Kaserne Schwere-Reiter-Straße 4, seit 1951 die Kapelle des Hl. Apostelgleichen Großfürsten Vladimir in der Donaustraße 5 (Bogenhausen). Die Kapelle zog 1952 in die Infanteriestraße 12 um und blieb dort bis 1994, als sie in das neu erbaute Kirchenzentrum in München-Perlach einzog. 1996 wurde die Kirche im neuen Zentrum fertiggestellt. Das letzte Patronatsfest in der Infanteriestraße 12 fand am 31.07.1994 statt.

Das Serbische Orthodoxe Kirchen- und Kulturzentrum in München-Perlach:

Die Grundsteinlegung des neuen Kirchenzentrums erfolgte am Sonntag der Orthodoxie, dem 15.03.1992 unter Anwesenheit des Diözesanbischofs Konstantin, des Metropoliten Augustinus des Ökumenischen Patriarchats sowie weiterer hochrangiger Vertreter der Kirchen und der Stadt. Zwei Jahre später, am 16.10.1994 war das Kirchenzentrum einzugsbereit und wurde vom Metropoliten Jovan von Zagreb-Ljubljana sowie der Bischöfe Lavrentije von Šabac, Dimitrios (Weihbischof der griechischen Metropolie) und Irinej von Niš geweiht. Ein halbes Jahr früher,

am 04.04.1994 wurde der Vertrag zur Erbauung der Kirche unterzeichnet, am 17.05.1995 erhielt die Gemeinde die Baugenehmigung. Die Kirche wurde am Gedenktag des Hl. Stefan von Dečani (24.11.1996) seitens des Metropoliten Jovan von Zagreb-Ljubljana sowie der Bischöfe Konstantin von Mitteleuropa, Irinej von Niš, Aleksander von Kostroma, Mark von Deutschland und weiterer orthodoxer und nichtorthodoxer Kirchenvertreter geweiht.

Für die Realisierung der Erbauung des Kirchenzentrums fand am Festtag der Heiligen drei Hierarchen (12.02.1984) unter Anwesenheit des damaligen Diözesanbischofs Lavrentije, zahlreicher Vertreter der Kirchen und der Stadt sowie mehrerer hunderter Gemeindemitglieder

Die Münchener Gemeinde umfasste auch weitere Orte in Oberbayern, in denen regelmäßig Gottesdienste gehalten wurden: Amberg, Augsburg, Bad Aibling, Gauting, Dornstadt, Ingolstadt, Ludwigsfeld, Luttensee-Mittenwald, Manching, Valka-Lager, Zirndorf, Passau, Prien, Rosenheim, Landshut, Moosburg, Memmingen, Traunreut..

1981 feierte die Kirchengemeinde ihr 35-jähriges Jubiläum, indem sie eine ökumenische Woche vom 13.-20.09. organisierte, während im Jahr 1997 das 50-jährige Jubiläum gefeiert wurde. Zu diesem Anlass wurde eine Denkschrift mit dem Segen des Serbischen Patriarchen Pavle herausgegeben, der diesbezüglich äußerte: „...möge Gott vor der Vergessenheit der Bedeutung, der Anstrengungen sowie des Wirkens dieser Kirchengemeinde behüten, die zum Erhalt des orthodoxen Glaubens bei den in München und der Umgebung lebenden Serben beiträgt, sodass wir uns gemeinsam geistig erfreuen und gegenseitig ermutigen können...“

Die Kirchengemeinde München wurde von einer Reihe von namhaften Persönlichkeiten der Kirche und Öffentlichkeit besucht. Zu nennen ist der Besuch vom Hl. Nikolaj Velimirović, König Petar II. Karadorđević (1954&1957) sowie seinem Sohn und Thronfolger Aleksandar. Zudem ist der Besuch von hochrangigen Vertretern der Katholischen und Evangelischen Kirche, wie der vom Kardinal Joseph Ratzinger, dem späteren Papst Benedikt XVI, zu nennen.

Hierbei sei auf die unermüdliche und tatkräftige Unterstützung beider Schwesterkirchen sowie der Vertreter der Stadt München zur Erbauung des Kirchenzentrums verwiesen, denen wir überaus dankbar sind.

eine erste gemeinsame Aktion statt. Am Festtag des Heiligen Apostels und Evangelisten Markus (08.05.1995) wurde der Platz für den künftigen „Tempel des lebendigen Gottes“ (2 Kor 6,16) geweiht. Ursprünglich sollte der damalige Patriarch Pavle der Serbischen Orthodoxen Kirche die Weihe vollziehen, aufgrund der Kriegssituation in Jugoslawien war er jedoch verhindert. Als Vertreter des Patriarchen und Mitglied des Heiligen Synods kam Bischof Irinej von Niš. Die Grundsteinlegung der Kirche erfolgte am 17.03.1996, während die erste Liturgie bereits am 24.11. desselben Jahres gefeiert wurde (Die Baurbeiten wurden in nur acht Monaten zu Ende gebracht), damit alle „auf ihn hin wachsen“ (Eph 4,15).

Der Patron des Kirchenzentrums ist der Heilige Großfürst Vladimir geblieben, während die Kirche dem Heiligen Märtyrer und serbischen Fürsten Jovan Vladimir gewidmet wurde. Die beiden heiligen lebten in derselben Zeit und verstarben im Abstand von nur einem Jahr (1015&1016)..

Einige Großprojekte der Kirchengemeinde:

- Die bayernweit zerstreuten Gläubigen auffinden
- Das Schaffen der Bedingungen für regelmäßige Gottesdienste sowie die Pastoralarbeit (Kirchengebäude, Räumlichkeiten etc.)
- Organisation der Katechese sowie des Serbischunterrichts
- Gründung des Kirchenchores
- Soziale Arbeit und die Sorge für Kranke und Gefangene
- Gründung der „Vereinigten serbischen Jugend“ im Jahr 1990; 1983 wurde das Folkloreensemble „Srbija“ gegründet.
- Die Kirchengemeinde sowohl nach Innen als auch nach Außen zu präsentieren; ökumenische und interreligiöse Beziehungen knüpfen und aufrechterhalten.
- Gründung des serbischen Friedhofs in München-Perlach vor ca. 20 Jahren (bisher knapp 150 orthodoxe Serben dort begraben)
- Humanitäre Hilfe für die im ehemaligen Jugoslawien lebenden Serben, insbesondere während des Bürgerkriegs in den 1990er

Herausgeberwerke:

Im August 1947 wurde die Zeitschrift „Život i rad“ (dt. Leben und Werk) ins Leben gerufen, während im Jahr 1952 die überaus erfolgreiche Edition „Svečanik“ in mehreren Reihen erschien. Bedeutende Mitwirkende dieser Edition waren beispielsweise Nikolaj Velimirović, der selige Justin Popović, Prof. Georgije Spektrovski, Dr. Dimitrije Najdanović, Dr. Đogo Slijepčević, Dr. Laza Kostić, Prof. Vlaho Vlahović und viele weitere. Die Zeitschrift war auf der Schwarzen Liste des kommunistischen Jugoslawiens. Später sie regelmäßig in deutscher und serbischer Sprache unter dem Namen „Pfarrbrief“.

Heute in München:

Heute leben ca. 30.000 orthodoxe Serben in München und dem Umland, während die Kirchengemeinde vier Pfarreien mit vier Priestern und einem Diakon hat. Gottesdienste werden in der Kirche des Hl. Jovan Vladimir in München-Perlach sowie der Gebetsstätte des Maria-Schutzes im Münchener Norden gehalten.

Wir sind Gott für die Hilfe und alle Erfolge der letzten 75 Jahre dankbar. Wir beten zu ihm, dass wir von diesem Weg nicht abkommen, sondern dass wir ständig in inbrünstiger Liebe so wie bisher und noch intensiver die Missionsarbeit ausüben. All dies zum Gute der Kirchengemeinde im Sinne der Psalms 133: „*wie gut und wie schön ist es, wenn Brüder miteinander in Eintracht wohnen.*“

Wir bedanken uns bei allen Enthusiasten, Priestern, Kirchenvorständen, Verbänden serbischer Schwestern, Spendern und allen Gläubigen, die in irgendeiner Weise an diesem Heiligen Werk mitgewirkt haben und dessen Namen hier unmöglich niederzuschreiben sind. Möge

der Herr ihnen dies mit Leben und Gesundheit vergelten, ganz im neutestamentlichen Sinne: „*Vergesst nicht, Gutes zu tun, und vernachlässigt nicht die Gemeinschaft; denn an solchen Opfern hat Gott Gefallen!*“ (Hebr. 13,16).

Mögen wir auf diese Weise fortfahren: von der Vergangenheit über die Gegenwart hin zur besseren Zukunft, von Generation zu Generation gemäß den Worten des Apostels Paulus im 1. Korintherbrief: „*Ich habe gepflanzt, Apollos hat begossen, Gott aber ließ wachsen.*“ (1 Kor 3,6)

Um das Patronatsfest des Hl. Jovan Vladimir, 22.

Mai / 04.-05. Juni 2022

Erzpriester-Stavrophor Slobodan Milunović

GESCHICHTE DER SERBISCHEN ORTHODOXEN KIRCHENGEMEINDE MÜNCHEN

1941-1945

Das spirituelle Leben der Serben in Deutschland basiert auf die Aufenthalte in Konzentrations-, Offiziers-, Arbeits- oder Stammlager, während die Gründung der ersten Pfarrei aus den Jahren 1941-1945 datiert ist.

1946

Gründung der «Serbischen Orthodoxen Gemeinde für Deutschland», welche von der Diözese für Amerika-Kanada anerkannt und aufgenommen wurde. Noch im gleichen Jahr erfolgte die Anerkennung seitens des Bayerischen Kulturlministeriums.

1947

Es wird die «Serbische Orthodoxe Kirchengemeinde München» gegründet, welche die «Serbische Orthodoxe Gemeinde für Deutschland» ersetzt. Sitz der Kirchengemeinde ist die Mauerkircherstr. 8 München.

1947-1948

Herausgabe der Zeitschrift „Leben und Werk“ (org. *BOT u geno) der Mitglieder des Gemeindevorstandes der Serbischen Orthodoxen Kirchengemeinde in München.

1948

Wechsel des Sitzes der Kirchengemeinde in die Luitpoldkaserne in der Schwere-Reiter-Str. 4, München. wo von nun an auch die Gottesdienste stattfinden.

1950

Erneuter Wechsel des Sitzes der Kirchenae-meinde in die Donaust. 5. München.

1952

ruck des ersten Buches aus der Reihe „Bibliothek Svetanik“ mit insgesamt 50 Titeln.

1969

Gründung der Diözese für Westeuropa und Australien, zu der die Kirchengemeinde von München gehört.

1983

Einführung der Kirchengemeinde in das Verzeichnis der Hilfsorganisationen in der Bundesrepublik Deutschland.

1990

Genehmigung seitens der Stadtverwaltung für das Erbauen des Serbischen Orthodoxen Kulturzentrums.

1994

Baubeginn der Kirche des h. Johannes Vladimir.

2022

75-jähriges Jubiläum seit der Gründung der Serbischen Orthodoxen Kirchengemeinde München.

STANDORTE DER SERBISCHEN ORTHODOXEN KIRCHENGEMEINDE MÜNCHEN

MÜNCHENER KIRCHENGEMEINDE

PFARRER DER HEURIGEN KIRCHENGEMEINDE

☪ Sergije Selivanovski	☪ Branislav Čortanovački
☪ Sergije Lipski	☪ Marinko Rajak
☪ Aleksa Todorović	☪ Ilija Romić
☪ Slobodan Milunović	☪ Milorad Jovanović
☪ Djordje Trajković	☪ Predrag Gajić
☪ Vidoslav Vujasin	☪ Bojan Simić
☪ Bogoljub Popović	☪ Dragan Jovanović
☪ Ljubomir Zorica	☪ Dr. Dragiša Jerkić

AKTIVITÄTEN IN UNSERER GEMEINDE

Zu den wichtigsten Wirkungsbereichen einer Kirchengemeinde ist, neben der Eucharistiegemeinschaft, sicherlich die pastorale Arbeit zu nennen. In den vergangenen 75 Jahren hat sich unsere Kirchengemeinde stets so entwickelt, dass sie insbesondere in diesen beiden Bereichen fortschreitet. Bereits der Erzpriester Aleksa Todorović führte umgehend nach Amtsübernahme als Gemeindepriester 1950 tägliche Gottesdienste ein. Sein pastorales Wirken zeichnete sich nicht nur durch den regelmäßigen Besuch der Gemeindemitglieder aus, die im gesamten süddeutschen Raum verteilt waren. Er bereicherte die Missionsarbeit mit der Herausgeberschaft der Zeitschrift „Svečanik“. Mit dem Wunsch seiner Vision und seinen Spuren zu folgen, bieten auch wir verschiedene Aktivitäten an.

Religionsunterricht

Die Arbeit mit unseren jüngsten Gemeindemitgliedern erweist sich als grundlegend und von oberster Priorität. Indem wir samstags katechetischen Unterricht für Kinder im Alter von 6 bis 17 Jahren anbieten, möchten wir sie mit den grundlegenden christlichen Tugenden vertraut machen, sodass sie sich als erwachsene Leute und als Stolz ihrer Eltern, der Gesellschaft sowie der Kirche entwickeln. Zu den grundlegenden Tugenden zählen sicherlich die Nächstenliebe, gegenseitiger Respekt, Familienwerte, Gerechtigkeit, Barmherzigkeit usw. Selbstverständlich wird den Kindern das Wissen altersgerecht vermittelt.

Kirchenchor „Hl. Johannes Vladimir“

Zur Vision der Missionsarbeit ist auch der liturgische Gesang zu nennen. Der Kirchenchor „Hl. Johannes Vladimir“ besteht in dieser Form seit 2016 und wird von Jelena Stojković geleitet. Der Chor singt sonntäglich bei der Liturgie, tritt aber auch regelmäßig bei Veranstaltungen und Konzerten auf.

Zum Repertoire zählen neben der geistlichen Musik auch weltliche und klassische Werke sowie Volksmusik verschiedener Komponisten.

Podcast „Münchener Gespräche“

Indem wir auf die digitalen und sozialen Medien zurückgreifen und dort ebenfalls aktiv sind, haben wir ein Podcast-Serial unserer Gemeinde ins Leben gerufen, dessen Folgen auf unserem YouTube-Kanal zu finden sind. Die Reihe „Münchener Gespräche“ hat primär zum Ziel, das pastorale Wirken der Kirchengemeinde München auszuweiten und entsprechend der digitalen und sozialen Medien anzupassen, um ein möglichst breites Spektrum an Zuschauern zu erfassen. Die Leitidee dieses Projekts ist daher, durch soziale Medien den Dialog zwischen

den Priestern und den Laien unserer Gemeinde, aber auch darüber hinaus, zu vertiefen und zu intensivieren, indem die gegenwärtigen Herausforderungen unserer Gesellschaft thematisiert und diskutiert werden.

„Gespräche über den Glauben“

Die pastorale Arbeit der Gemeinde wurde mit dem Gesprächskreis für Erwachsene unter dem Namen „Gesprächen über den Glauben“ intensiviert. Ziel dieser Begegnungen ist es, in der Atmosphäre eines offenen Gesprächs über die Grundlagen der christlichen Lehre über Gott, den Menschen und die Welt sowie der gegenwärtigen Probleme und Herausforderungen der Christen gemeinsam zu diskutieren.

Wir hoffen, dass sich all die Aktivitäten als fruchttragend erweisen und wir ihnen in diesen misslichen Zeiten eine authentisch christliche Sichtweise auf all ihre Herausforderungen zeigen können, sodass sie stets das Licht der Auferstehung Christi sehen, die uns alle in das ewige Leben führt.

Diakon Dejan Ristić

DAS LEBEN IN UNSERER KIRCHENGEMEINDE

Das Kirchen - und Kulturzentrum der Kirchengemeinde München verfügt neben der Kirche und der Kapelle über zwei Säle (groß und klein), zwei Klassenzimmer, eine Küche sowie eine Bibliothek, die gerade renoviert wird.

Trotz der durch die Pandemie bedingten Einschränkungen gelange es uns im vergangenen Jahr eine Vielzahl von Projekten anzugehen und umzusetzen. Diese dienten zur Instandhaltung und Erneuerung des Zentrums sowie der Intensivierung der pastoralen Arbeit in unserer Gemeinde.

Im April letzten Jahres begann die Renovierung der Krypte der Kirche des Hl. Johannes Vladimir. Es wurde ein neues Belüftungssystem installiert und die Wände wurden frisch gestrichen. Nach Beratung mit den zuständigen Innenraumarchitekten sowie einer Ikonmalerin, liegen nun erste konkrete Pläne für das Aussehen der neuen Krypte vor.

Zudem ist auch von positiven Veränderungen im Kirchenzentrum zu berichten. Im Frühjahr letzten Jahres wurde eines der Klassenzimmer grundlegend renoviert. Neben dem Färben der Wände, wurde die Inneneinrichtung mit einer Wandtafel, Stühlen und Tischen erneuert. Auch der Raum, in dem die Chorproben gehalten werden, wurde dank der unermüdlichen Hilfe unserer Gemeindemitglieder renoviert und als Kinderspielraum eingerichtet. Die Garage wurde ebenfalls entripelt und in mehrere Kellerräume umgewandelt.

Im Einklang mit der entspannteren epidemiologischen Lage und dem Wegfall vieler

Beschränkungen, bieten wir wieder die Möglichkeit zum Essen und Trinken sonntags nach der Liturgie an.

Wir bemühten uns stets darum, im pastoralen und pädagogischen Bereich so aktiv wie möglich zu arbeiten. So wurde im Januar letzten Jahres die Missionsarbeit in Traunreut wiederbelebt, wo nun einmal im Monat die Göttliche Liturgie in der Rumänischen Orthodoxen Kirche der Hl. Drei Hierarchen gefeiert wird.

Die Gemeinde besitzt nun auch zwei neue Sets liturgischer Gewänder für Priester, Diakone und Altardiener. Eines dieser Sets konnte dank der Spenden unserer Gemeindemitglieder gekauft werden, während die Kosten für das zweite Set von den Priestern übernommen wurden.

Abschließend sei zu erwähnen, dass sich der große Saal anlässlich des 75-jährigen Jubiläums seit Gründung der Serbischen Orthodoxen Kirchengemeinde in München in der Renovierungsphase befindet. Dank der kräftigen finanziellen Unterstützung der Diözese von Düsseldorf und Deutschland sowie der selbstlosen Hilfe unserer Gemeindemitglieder gelang es uns innerhalb kurzer Zeit den Saal von Grund auf zu modernisieren und zu einem Multifunktionsraum zu gestalten. Für die nahe Zukunft ist die Dachsanierung vorgesehen.

Wir wünschen uns, dass die Kirche und das Gemeindezentrum ein lebendiger Ort der Versammlung, des Dialogs und des Gebetes werden. In Ihnen sollen das gottesdienstliche, geistliche und kulturelle Leben der Gemeinde stets ungestört fortschreiten können. So werden wir auf authentische Weise bezeugen können, dass jede Kirchengemeinschaft vom Glauben an die Begegnung von Menschen und Gott geprägt ist.

Gehen wir in die Kirche, so nehmen wir an ihrem geheimnisvollen Leben teil und erkennen, dass in ihr der schöpferische Geist uns Menschen, aber auch die gesamte Umgebung und Zeit stets ändert. Der Geist der Kirche ist der Geist der Gemeinschaft. Wir können unseren Wandel nur dann erleben, wenn wir unsere Talente, unsere Gaben sowie Teile unseres Wesens in einen Leib einfügen. Kommt auch ihr, damit wir gemeinsam unser Haus ausbauen und hüten, das Haus des Herrn.

Priester Dr. Dragiša Jerkić

„SCHAUEN SIE, WIE VIELFÄLTIG DER HERR IN ALL DEN KIRCHEN WIRKT“

Ein Gespräch über die Ökumene in München und Deutschland mit Herrn Dr. Florian Schuppe, dem Leiter des Fachbereichs Ökumene der Erzdiözese München und Freising

Grüß Gott Herr Dr. Schuppe. Vielen Dank für Ihre Zusage, dieses kurze Interview zu geben und somit einen Beitrag für unsere Kirchengemeinde zu leisten.

Der Anlass zu unserem Gespräch ist zweifach: das 75-jährige Jubiläum der Gründung der Serbischen orthodoxen Kirchengemeinde München (SOK in München) und die erste, erneuerte Ausgabe des Gemeindebulletins „Svečanik“.

1. Zu Beginn möchten wir Sie bitten, sich unseren Leserinnen und Lesern in kurzen Worten vorzustellen.

Herzlichen Dank für die Einladung hier - nämlich des 75igsten Jubiläums Ihrer Kirchengemeinde - mit Ihnen zu sprechen. Mein Name ist Dr. Florian Schuppe. Ich habe katholische

und orthodoxe Theologie in München und St. Petersburg in Russland studiert und eine Promotion zu Fragen des orthodoxen Seelsorgeverständnisses geschrieben. Ich bin Pastoralreferent und habe einige Jahre in der Gemeindearbeit gearbeitet, was mir stets große Freude bereitet hat. Seit einigen Jahren darf ich im Erzbistum München und Freising die ökumenische Zusammenarbeit koordinieren. Ich bin 50 Jahre alt und Vater von drei Kindern.

2. In den vergangenen 75 Jahren hat sich im gesamten Kontinent vieles ereignet. Die Erzdiözese München und Freising, aber auch die SOK in München sowie die anderen Kirchen waren Zeugen großer Umwandlungen, die die politische, soziale als auch kulturelle Landschaft Europas änderten. Diese verschiedenen Prozesse haben das Leben von Christinnen und Christen in unserer Stadt auf vielerlei Ebenen beeinflusst. Wie würden Sie die Entwicklung der ökumenischen Bewegung in den letzten 75 Jahren in München beschreiben?

Auf diese Frage in nur kurzen Worten zu antworten ist nicht einfach. So viel ist geschehen, von dem unsere ökumenischen Verbindungen heute profitieren. Ich glaube, es ist immer wieder wichtig, sich zu erinnern, dass die Ökumene zwei Wurzeln hat: Die eine ist die gemeinsame missionarische Perspektive. Anfang des 20. Jahrhunderts stellten Gläubige aus unterschiedlichen Kirchen fest, dass die Gläubwürdigkeit des Christentums darunter litt, dass verschiedene Kirchen das Evangelium quasi gegeneinander predigten. Das führte dazu, dass die Menschen dem Evangelium weniger glaubten und widerspricht dem Willen des Herrn, der immer wie-

der seine Jünger zur Einheit aufruft.

Die zweite Wurzel ist das gemeinsame Zeugnis der Kirchen angesichts von Verfolgung und Totalitarismus. Es waren die Konzentrationslager der gottlosen Nationalsozialisten, in denen sich Mitglieder oft ganz unterschiedlicher Kirchen zusammenfanden und feststellten, wie verbindend die Botschaft des Evangeliums in einer solchen Situation sein konnte.

Seit dem II. Vatikanischen Konzil tritt die katholische Kirche vehement für die Ökumene ein und suchte schon früh den Kontakt mit Ihren orthodoxen Brüdern und Schwestern und hat seither nicht nachgelassen in theologischen Gesprächen, im gemeinsamen Gebet, im gemeinsamen Dienst an der Welt die Einheit zu stärken.

München war von Anfang an ein wichtiger Ort dieser Begegnung, gerade auch zwischen Orthodoxen und Katholiken. Ich bin sehr dankbar für das reiche orthodoxe Glaubensleben, wie es sich auch hier in ihrem Kirchenzentrum zeigt, das unsere Stadt prägt.

3. Wo befindet sich die Ökumene heute? Welche Chancen bietet ihr der Zeitgeist an und mit welchen Schwierigkeiten muss sie sich auseinandersetzen?

Ich glaube, eine wichtige Erkenntnis der ökumenischen Bewegung - in der uns der Heilige Geist führt - ist, dass Einheit nicht Uniformität heißt, sondern Einheit in Vielfalt. Was wäre es für ein Jammer, wenn Katholiken wie Orthodoxe oder Orthodoxe wie Katholiken werden würden. Nein, es geht um Vielfalt und um die Überwindung all dessen, was uns (noch) daran hindert einander ganz als eins zu erfahren.

Gerade dies ist aber auch eines der Themen,

die in einer pluralen Gesellschaft wie der unseren wichtig ist. Wo braucht es Einheit in den Werten, die uns verbinden und wie schützen wir die bereichernde Vielfalt?

4. Als Leiter des Fachbereichs Ökumene der Erzdiözese München und Freising pflegen Sie mit vielen christlichen und anderen religiösen Gemeinschaften engen Kontakt. Können Sie uns sagen, was Sie bei diesen Begegnungen besonders bereichernd und gewinnbringend finden?

Auch hier ist es schwer eine kurze Antwort zu geben, denn mir fällt so vieles ein. Ich glaube, das wichtigste ist, dass wir in diesen Begegnungen wirklich den unglaublichen Reichtum und die Kraft des Evangeliums erfahren. Schauen Sie, wie vielfältig der Herr in all den Kirchen wirkt. Das zu spüren, ist einfach wunderschön und immer wieder bereichernd.

Das Zweite ist aber dabei auch zu lernen, was man als Eigenes in die Vielfalt einbringen kann, was einem wichtig ist und zu spüren, wo aber auch der Andere einen Reichtum mitbringt, der vielleicht in der eigenen Tradition nicht so stark im Vordergrund steht. Und ich bin einfach ein Mensch, der immer wieder staunt und lernt.

5. Während Ihres Promotionsstudiums haben Sie eine Zeit in Russland verbracht und über ein, für die Orthodoxie, sehr spannendes Thema (Die pastorale Herausforderung – Orthodoxes Leben zwischen Akribeia und Oikonomia: Theologische Grundlagen, Praxis und ökumenische Perspektiven) geforscht und schließlich promoviert. Wie sehen Sie die spirituelle, theologische und liturgische Tradition der Orthodoxen Kirche?

Die Tradition der Orthodoxie ist für mich so, wie wenn man in eine reich ausgemalte Kirche tritt, was hier und heute geschieht verbunden ist durch die Heiligen und Väter bis hin zu den Aposteln und Christus selbst. Man hört ein wenig die Klänge des Himmels. Kommt dem Heiligen so nah, dass man es schmecken und riechen, ja küssen kann. Nichts davon ist zufällig, vieles über die Jahrhunderte geprägt und durchdacht. Und alles will trotz der oft altherwürdigen Formen für heute fruchtbar werden. Mit einem Wort: ich erlebe die orthodoxe Tradition in all ihrer Vielfalt als einen großen Reichtum, aus dem wir als Katholiken noch sehr viel lernen können.

6. Wie würden Sie die Rolle der Orthodoxen Kirche im heutigen Deutschland mit besonderem Augenmerk auf München bewerten?

Es freut mich, dass deutschlandweit etwas immer selbstverständlicher wird, was für uns in München schon fast normal geworden ist: Dass die Ökumene neben der katholischen und evangelischen Kirche auch die Orthodoxen und altorientalischen Kirchen mit im Blick behält. Erst die so genannte multilaterale Ökumene zeigt die Fülle. Dafür sind solche Plattformen wie die Arbeitsgemeinschaft Christlicher Kirchen von großer Bedeutung.

Ich glaube, dass die Orthodoxie in der Zukunft noch viel sichtbarer werden wird und sich in den großen ethischen und gesellschaftlichen Debatten einbringen wird. Was sie dabei neben ihren theologischen und liturgischen Schätzen einbringen kann ist eine enorme Kompetenz in interkulturellen Prozessen und in der Frage, wie Integration gelingen kann.

7. Dieses Jahr feiert die SOK in München ihr großes Jubiläum. In den vergangenen 75 Jahren entwickelte sie eine dynamische und wechselseitige Beziehung zur Erzdiözese, wie auch zur Evangelischen Kirche in München. Die finanzielle und materielle Unterstützung beider Schwesterkirchen zum Bau der Kirche sowie des Kirchenzentrums bleibt unvergessen. Wie bewerten Sie, als Fachbereichsleiter für Ökumene, die derzeitige Position der SOK in Hinblick auf das ökumenische, soziale und kulturelle Engagement und viel wichtiger: Wie können wir unsere Präsenz in diesen Bereichen noch sichtbarer gestalten?

Die serbisch orthodoxe Gemeinde hat schon sehr früh die Ökumene in München mitgeprägt. Prägende Gestalten wie Vater Slobodan haben an ihr auch in schwierigen Zeiten festgehalten. Es freut mich sehr, dass nach einigen nicht ganz leichten Zeiten für die Gemeinde nun ein tolles, neues Team sowohl in der Gemeindeleitung als auch bei den Seelsorgern diese Linie pünktlich zum 75jährigen Bestehen wieder aufnimmt.

8. Möchten Sie sich zum Schluss des Interviews noch an unseren Leserinnen und Lesern mit einem Wort wenden?

Danke für Ihr Zeugnis in der Stadt! Lassen wir uns gerade in diesen Zeiten - in den nationalistischen und imperiale Ansprüche versuchen Europa zu spalten - nicht auseinanderbringen und zeigen wir die Kraft der Vielfalt dieses Kontinentes.

Herr Dr. Schuppe, vielen Dank für das Gespräch und die genommene Zeit. Im Namen unserer Kirchengemeinde wünsche ich Ihnen alles Gute und gesegnete Pfingsttage.

Das Gespräch mit Herr Dr. Florian Schuppe hat
Priester Dr. Dragiša Jerkić geführt

„BRÜCKEN BAUEN“ – EIN GESPRÄCH MIT FRAU LAURA THEIS, DIAKONIE MÜNCHEN UND OBERBAYERN

Unsere Kirchengemeinde will in Zukunft mehr im sozialen Bereich tätig sein, sich mehr für die Bedürftigen, Armen, Alten, ja Menschen in Not einsetzen.

Dafür suchen wir Beratung und Unterstützung bei unseren Mitmenschen aus den anderen Kirchengemeinden und der Städteneinrichtungen.

Für unsere erste Ausgabe der Zeitschrift „Svečanik“ haben wir über Hilfe im Alter und Langzeitpflege mit der Leiterin der Informationskampagne „Brücken bauen“ Offen Altenarbeit, Frau Laura Theis, Diakonie München und Oberbayern, gesprochen.

Grüß Gott Frau Theis. Vielen Dank dafür, dass Sie Zeit für ein Interview in der ersten, erneuerten, Ausgabe unseres Gemeindebulletins „Svečanik“ gefunden haben.

1. Zu Beginn möchten wir Sie bitten, sich unseren Leserinnen und Lesern in kurzen Worten vorzustellen.

Vielen Dank, ich freue mich, dass ich heute dieses Gespräch mit Ihnen führen kann. Mein Name ist Laura Theis. Ich bin Sozialpädagogin und leite seit Oktober 2020 die Informationskampagne „Brücken bauen“ bei der Hilfe im Alter gGmbH der Diakonie München und Oberbayern. Meinen Studien- und Arbeitsschwerpunkt habe ich in den letzten Jahren verstärkt auf den Bereich internationale Migration, Flucht und interkulturelle Beziehungen gelegt.

Geboren und aufgewachsen bin ich in Saarbrücken an der Grenze zu Frankreich. Ich kam 2014 nach München und musste mich erstmal neu orientieren und mich mit den Strukturen in München vertraut machen: Wo kann ich bei bürokratischen Fragen Unterstützung erhalten? Welche kulturellen Angebote gibt es in München? Wo kann ich mich engagieren?

Mittlerweile fühle ich mich in München zu Hause. Ich bin froh, durch meine Arbeit nun Menschen mit Migrationsgeschichte, so v.a. ältere Menschen, deren Familien und Communities, bei der Orientierung und Informationsweitergabe zu unterstützen und den Zugang zu Hilfsangeboten zu ermöglichen.

2. Sie arbeiten bei der Diakonie München und Oberbayern in einem Projekt, das Seniorinnen und Senioren mit Migrationshintergrund und deren Familien in den Mittelpunkt der Arbeit stellt. Können Sie uns ein bisschen mehr davon erzählen?

Sehr gerne. Die Informationskampagne „Brücken bauen“ der Hilfe im Alter gGmbH

ist ein Programm, das vom Sozialreferat der Landeshauptstadt München gefördert wird.

Dabei organisiere ich als Programmleitung gemeinsam mit Multiplikatorinnen und Multiplikatoren aus Gemeinden und muttersprachlichen Gruppen vielfältige und niederschwellige Informationsveranstaltungen rund um das Leben im höheren Alter. Diese richten sich an muttersprachliche Gruppen, Kirchengemeinden, Vereine und Migrantenselbstorganisationen.

Die Veranstaltungen finden in der Muttersprache oder in einfacher deutscher Sprache statt. Ich selbst stelle die Informationskampagne „Brücken bauen“ vor und gebe dabei auch einen Überblick über die Angebote der offenen Altenarbeit und Langzeitpflege. Für konkretere verschiedene Bedarfe und Bedürfnisse der älteren Menschen mit Migrationsgeschichte und deren Familien arbeite ich mit Fachreferentinnen und -referenten aus verschiedenen Einrichtungen der offenen Altenarbeit und Langzeitpflege zusammen. Manchmal arbeite ich auch mit Dolmetscherinnen und Dolmetschern zusammen. So möchte ich sicherstellen, dass keine sprachlichen Zugangsbarrieren bestehen.

Die Veranstaltungen sind für alle kostenlos. Zu den jeweiligen Themen organisieren wir Vorträge, Filmnachmittage und Diskussionsveranstaltungen. Auch nach Gottesdiensten können kurze Informationsveranstaltungen stattfinden. Zeitlich sind wir dabei sehr flexibel.

Durch meine Arbeit möchte ich die Gemeindeglieder bei ihren Fragen und Herausforderungen rund um das Leben im höheren Alter unterstützen. Sie können daher auch mitbestimmen, zu welchem Thema wir eine Veranstaltung organisieren. Fragen, die in den Veranstaltungen

aufgegriffen werden können, sind z.B.: Wo finde ich die passende Beratungsstelle in München? Wie ist das mit den Leistungen, wenn ich längere Zeit in der Heimat bin? Wo kann ich im höheren Alter Unterstützung im eigenen Zuhause bekommen? Was ist Demenz und welche Unterstützungsmöglichkeiten gibt es für die pflegende Familie?

3. Was stellt Ihrer Erfahrung nach die größte Herausforderung für das Leben der Seniorinnen und Senioren mit Migrationshintergrund in unserer Stadt dar und wie kann man ihnen helfen?

Seniorinnen und Senioren mit Migrationshintergrund haben verschiedene Lebenslagen und Bedürfnisse, die vielfältige Herausforderungen mit sich bringen. Eine große Herausforderung sind die nach wie vor bestehenden Zugangsbarrieren zu unterstützenden Einrichtungen. Dabei spielen verschiedene Komponenten eine Rolle, wie beispielsweise unterschiedliche Sprachvoraussetzungen und geringes Wissen über die Angebotslandschaft in München. Sehr oft wird mir auch das Thema Rente berichtet. Hinzu kommt ein Gefühl der emotionalen Zerrissenheit zwischen dem Herkunftsland und Deutschland, das im höheren Alter oft eine größere Rolle spielt. Durch die Informationskampagne „Brücken bauen“ möchte ich dazu beitragen, dass die Zugangsbarrieren zu den Einrichtungen der offenen Altenarbeit und Langzeitpflege abgebaut werden, sie die ihnen zustehenden Leistungen beantragen bzw. erhalten können und mit ihren Bedürfnissen wahrgenommen werden.

4. Wie finden Sie die Rolle von Kirchen und anderen religiösen Gemeinschaften bei der Fürsorge

der Seniorinnen und Senioren mit Migrationshintergrund?

Ältere Menschen mit Migrationshintergrund machen einen großen Anteil in unserer Gesellschaft aus. Gerade in der jetzigen Zeit nehmen Kirchen und andere religiöse Gemeinschaften eine wichtige Funktion bei der Fürsorge von älteren Menschen mit Migrationsgeschichte ein. Durch ihre Präsenz, Offenheit und Ansprechbarkeit stellen sie eine erste niedrigschwellige Anlaufstelle dar. Der gemeinsame Glaube kann dabei Vertrauen stiften und ein Gefühl der Verbundenheit herstellen. Sie organisieren beispielsweise Seniorenkreise, Themennachmittage, Chorproben und Veranstaltungen, wo verschiedene Menschen zusammenkommen können und Gemeinschaft erfahren können. Außerdem bieten Kirchengemeinden und religiöse Gemeinschaften Raum für Austausch. Dabei können die Gemeindeglieder über alltägliche Anliegen sprechen und erste Informationen erhalten. Gemeinsam können so erste Lösungsmöglichkeiten erarbeitet und aufgezeigt werden und der Isolation entgegengewirkt werden.

5. Haben Sie bereits im Rahmen des Projekts „Interkulturelle Öffnung der Langzeitpflege“ mit einer der orthodoxen Kirchen zusammengearbeitet?

In der Vergangenheit hat die Informationskampagne „Brücken bauen“ sowie Träger der Offenen Altenarbeit und Langzeitpflege schon

eine gute Zusammenarbeit mit orthodoxen Kirchen gepflegt. Im Jahr 2016 fand in Kooperation mit der serbisch-orthodoxen Kirchengemeinde eine Informationsveranstaltung statt, bei der sich das Projekt „Brücken bauen“ vorstellen konnte. Ab dem Jahr 2017 wurde außerdem eine Veranstaltung mit der russisch-orthodoxen und mehrere Veranstaltungen und Kooperationsprojekte mit der griechisch-orthodoxen Gemeinde durchgeführt.

Beispielsweise wurde im Rahmen des Projekts „Interkulturelle Öffnung der Langzeitpflege“¹ im SeniorenWohnen München Kieferngarten des BRK ein Interreligiöser Raum der Stille errichtet. Zur Vorbereitung des Raumes fanden unter anderem Gespräche mit der griechisch-orthodoxen Kirchengemeinde statt. Darüber hinaus ist für die Seelsorge und Sterbegleitung das SeniorenWohnen München Kieferngarten auch mit der Allerheiligenkirchengemeinde der Griechisch-Orthodoxen Metropole von Deutschland vernetzt. Dort steht Herr Archimandrit Georgios Siomos für die Seelsorge und Sterbegleitung zur Verfügung.

Im Leonhard-Henninger-Haus der Hilfe im Alter gGmbH der Diakonie München und Oberbayern fand eine Vernetzung statt. So wurde zum Beispiel die Integration von orthodoxen Feiertagen in den interkulturellen Festkalender für die Einrichtung aufgenommen und in der Hauszeitung Hintergrundwissen zu orthodoxen Feiertagen gegeben. Weitere Vernetzungen der

¹ Innerhalb des Projekts „Interkulturelle Öffnung der Langzeitpflege“ wurden verschiedene Maßnahmen durchgeführt, die zu einer interkulturellen Öffnung der Langzeitpflege beigetragen haben. Zu den Maßnahmen zählten z.B. die Sensibilisierung in Pflegeheimen oder die Zusammenarbeit mit verschiedenen muttersprachlichen Gruppen und Kirchengemeinden. Ein „Interkultureller Erinnerungskoffer“ mit kleinen Erinnerungsgegenständen aus verschiedenen Herkunftsländern, Umbaumaßnahmen, um Räume zu schaffen, wo auch ein interreligiöser und interkultureller Raum und Austausch stattfinden kann.

griechisch-orthodoxen Gemeinde gab es zudem mit der MÜNCHENSTIFT GmbH und dem Haus Alt Lehel, BRK München.

6. Wie könnte die Serbische Orthodoxe Kirche Ihrer Meinung nach unseren Mitbürgerinnen und Mitbürgern, die auf diese Art Hilfe angewiesen sind, helfen?

Sie als Kirchengemeinde leisten bereits vielfältige Unterstützung und einen wichtigen Beitrag für die Menschen ihrer Gemeinde. So gibt es verschiedene Angebote, wo sich Menschen aller Generationen treffen und austauschen können. Eine weitere Möglichkeit der Unterstützung wäre gemeinsam mit der Informationskampagne „Brücken bauen“ und anderen Einrichtungen Sprechstunden, Gesprächskreise, Diskussionsrunden und Einrichtungsbesuche zu organisieren, um insbesondere die Bedarfe der älteren Mitbürgerinnen und Mitbürger aufgreifen zu können. Die Einrichtungsbesuche können zum

Beispiel zu den Alten- und Service Zentren in München, zu Senioren- und Pflegeheimen und zu wichtigen Beratungsstellen erfolgen.

Die serbisch-orthodoxe Kirche kann zudem unterstützend tätig sein, indem sie relevante Informationen in der Herkunftssprache weiterleitet und somit für die Menschen ihrer Gemeinde verständlich macht.

Durch diese Zusammenarbeit kann eine Brücke zwischen den Gemeindemitgliedern der serbisch-orthodoxen Kirche und den Anlaufstellen der offenen Altenarbeit und Langzeitpflege gebaut werden.

Frau Theis, vielen Dank für das Gespräch und die genommene Zeit. Im Namen unserer Kirchengemeinde wünsche ich Ihnen viel Erfolg in der weiteren Arbeit und gesegnete Pfingsttage.

Das Gespräch mit Frau Laura Theis hat Priester Dr. Dragiša Jerkić geführt.

КОНТАКТ

Храм Светог Јована Владимира
Putzbrunner Str. 49, 81739 München

Радно време канцеларије:
Радним даном
09:00 - 13:00 и 16:00 - 19:00 часова

Тел. 089/637-8458 и 089/637-8622
Факс: 089/625-5095
Емаил: info@spcmuenchen.de

KONTAKT

Die Kirche des Hl. Johannes Vladimir
Putzbrunner Str. 49, 81739 München

Bürozeiten des Pfarrbüros:
Werktags
09:00 - 13:00 und 16:00 - 19:00 Uhr

Tel.: 089/637-8458 und 089/637-8622
Fax: 089/625-5095
E-Mail: info@spcmuenchen.de

Ваше добровољне прилоге можете
уплаћивати на следећи рачун:
IBAN: DE33520604100003440001
BIC: GENODEF1EK1
Bei der: EB-BANK MÜNCHEN
Verwaltung: Serbisch Orthodoxe
Kirchengemeinde München
Putzbrunner Str. 49 81379 München

Ihre freiwillige Spende können Sie auf folgende
Bankverbindung überweisen:
IBAN: DE33520604100003440001
BIC: GENODEF1EK1
Bei der: EB-BANK MÜNCHEN
Verwaltung: Serbische Orthodoxe
Kirchengemeinde München
Putzbrunner Str. 49, 81379 München

SERBISCHE ORTHODOXE
KIRCHENGEMEINDE

MÜNCHEN

1947-2022